

Péntekné Simon Edina

Női ruházat szabásmintái és szabása – szoknyák, nadrágok

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Textiltermékek összeállítása

A követelménymodul száma: 1321-06 A tartomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-004-30

NŐI RUHÁZAT SZABÁSMINTÁI ÉS SZABÁSA–SZOKNYÁK, NADRÁGOK

A ruhaipari gyártásban a szabásminta a ruhadarab felépítésének rajzos megjelenítése, a ruházati gyártás alapja. Célja a szabáshoz szükséges minták előállítása, melyeket vagy méretvétel alapján, vagy adott mérettáblázatból vett méretek és szerkesztési képletek segítségével, számítások alapján készítik el.

A szerkesztő–modellező feladata, hogy a hurkolt textilanyagból, olyan ruhadarab készüljön, mely illik viselőjének alakjára, előnyösen díszíti és a kényelmes mozgást, biztosítja. A megfelelő ruhadarab elkészítéséhez nagyon pontos szabásmintára van szükség. Ehhez jó kézügyességre, ízlésre, jó forma és arányérzékre van szükség, melyet fejleszteni kell, a képzés folyamán.

SZOKNYA SZABÁSA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy szabóságnál alkalmazzák, és az a feladata, hogy a megrendelt modellhez szükséges méreteket szakszerűen vegye le az adott termék alapszerkesztésének elkészítéséhez. Ezután a megrendelt termékhez megfelelő alapszerkesztés és modellezés tevékenységét kell elvégeznie, majd ki kell szabnia megfelelő alapanyagból a szükséges alkatrészeket.

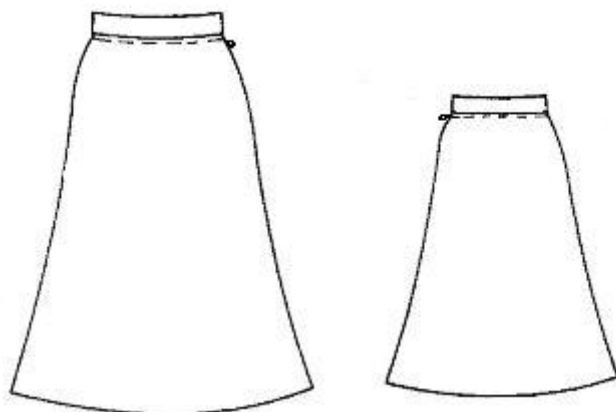
SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. Divatrajzolás

Modellrajz:

1. ábra. Megrendelt szoknyamodel

2. ábra. Gyártmányrajz

Modell külalak leírása: lefelé bővülő vonalvezetésű, két részből ferdén szabott térdig érő bélelt szoknya. Bal oldalon a rejtett húzózár felett a derékpánt egy kapoccsal záródik.

Alapanyag: kockás szövet, ami egy matematikus számára értelmezhetetlen lenne, valószínűleg négyzetrácsosnak nevezné. A szabóságban kockás megnevezést kapott. A kockás alapanyag lehet egyszer egy centis, de 50cmx50 cm-es mintaelemű is, korlátok nélkül. A kockás szöveteknél mintaelemnek nevezzük, az ismétlődő szövési elemeket. A mintaelemeknél a ruhaipari szabványok illesztést írnak elő, kivéve az 1cm-nél kisebb mintaelem nagyságúaknál.

A kockás anyagokból készülő ruhadarabok még több odafigyelést igényelnek, mert a termék minősége függ a mintázat illesztésétől és a megfelelő feldolgozástól. A modell esztétikus külalakja a mintaelemek illesztése és száliránya miatt nagyobb anyagfelhasználást és időráfordítást igényel.

A sorozatgyártásban a szabászatban az anyagok terítésekor tűs terítőasztalokat használnak, és a tűkön illesztik az azonos mintaelemeket.

A méretes egyedi szabásnál az anyag mintaelemeit illesztik, majd gombostűvel rögzítik a szabásminták felhelyezése előtt.

A kockás anyagokból készített szoknyák többféleképpen feldolgozhatók, attól függően milyen optikai hatást szeretnénk elérni vele. Betartható a szövet száliránya illetve különböző szögű elfordításokat végezhetünk, az anyag és a szabásminták jelölt szálirányának függvényében.

3. ábra. Kockás anyagból készült szoknyamodellek

2. A szoknya modellhez szükséges méretek meghatározása, szakszerű méretvétel szabályai.

- Testmagasság: a talpsíktól a fejtetőig mért függőleges méret.
- Derékkerület: a derék vonalán mért kerületméret, melyhez segítség a derékon megkötött szalag.

4. ábra. Derékkerület mérése

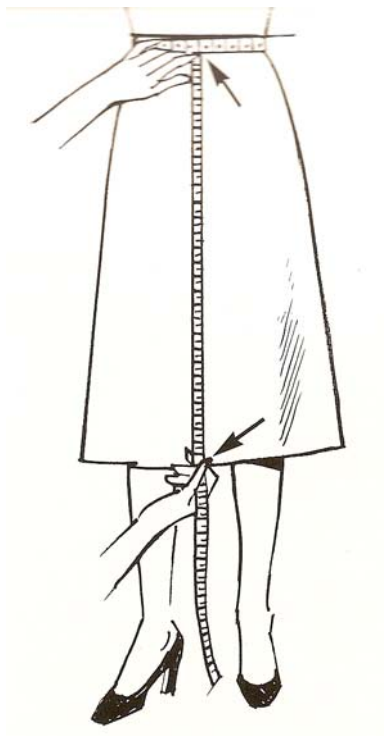
- Csípőkerület: a csípő legkiemelkedőbb pontján a has domborúságát is figyelembe vett kerületméret.

5. ábra. Csípőkerület mérése

- Szoknyahossz: a modell rendeltetésétől, formájától, a testmagasságtól valamint a divattól függő függőleges méret.

6. ábra. Szoknyahossz mérése

Méret táblázat:

Fő méretek

	cm	1/2
derékkerület	70	35
csípőkerület	100	50
szoknyahossz	64	

Szerkesztési adatok számítása

csípőmélység	18-22	20cm
derékbőség	$1/2d + 1 = 35 + 1$	36cm
csípőbőség	$1/2cs + 1 = 50 + 1$	51cm

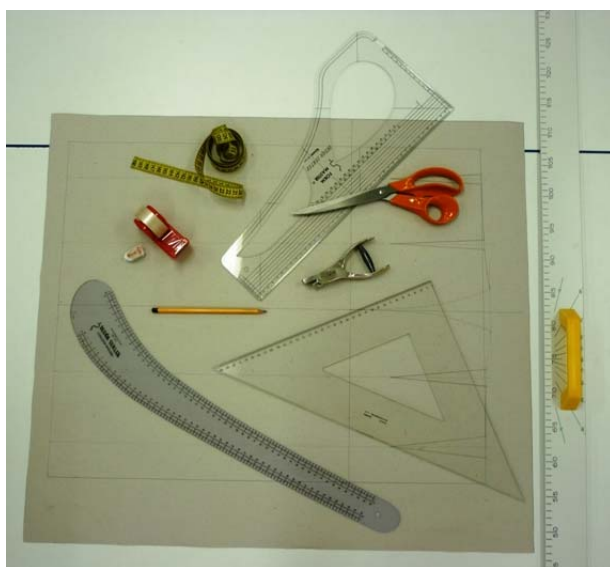
derékkarcsúsítás	$1/2cs - 1/2d = 51 - 36$	15cm

Derékkarcsúsítás elosztása:

15cm				
eleje		oldal	háta	
1, 5cm	1, 5cm	6, 5cm	2, 5cm	3cm

3. Szoknya alapszerkesztése

A szerkesztéshez és modellezéshez szükséges eszközök:

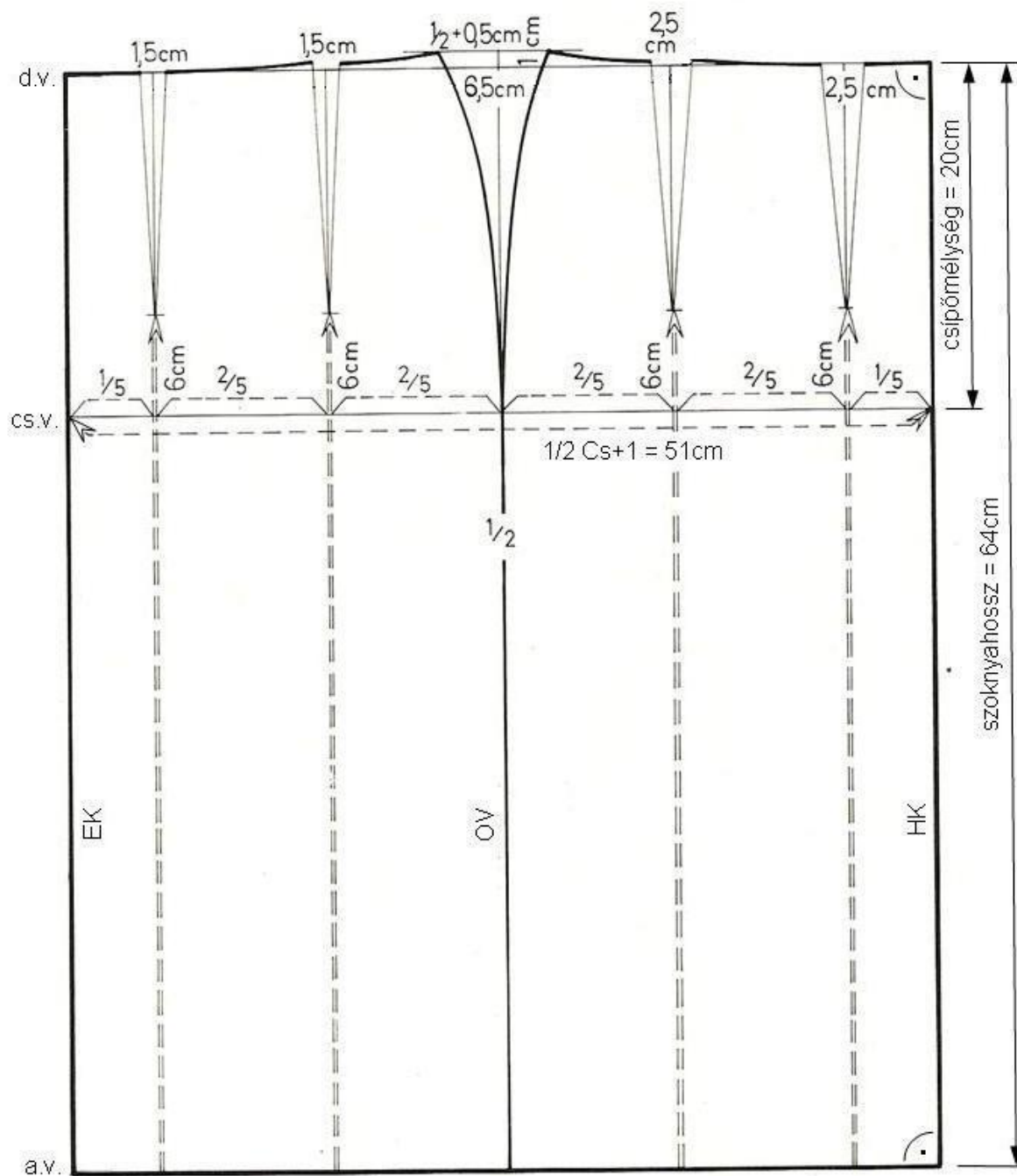

7. ábra. Szükséges eszközök

- Csomagolópapír, másolópapír
- Olló
- Becsípés jelölő
- Vonalzók: hosszú, derékszögű, háromszögű-, idomvonalzók
- Ceruza, radír
- Mérőszalag
- Ragasztó: folyékony, ragasztószalag

A szerkesztés menete:

8. ábra. Szoknya alapszerkesztése

- Az alapszerkesztést jobb oldalon egy merőleges alapvonalal kezdjük, melynek függőleges vonala a hátközépvonal, a merőleges alapvonal pedig a derékvonal lesz.
- A hátközépvonal és a derékvonal metszéspontjától lemérjük az ábra alapján a csípő mélységet, és a szoknyahosszát, melyekből merőleges alapvonalakat húzunk.
- A csípő mélységnél a csípővonalat a szoknyahossznál pedig az aljavonalat kapjuk.
- A csípővonalon a hátközépvonaltól kimérjük a $\frac{1}{2}$ csípő+1 öltöztetési bőséget (51cm), majd ezt megfelezzük.(25,5cm)

- A kimért értéknél merőlegest húzunk a csípő vonalra a derék-, és aljavonalig, ez lesz az eleje közép alapvonalunk, és a felezési pontnál is húzunk egy az elejeközéppel párhuzamos egyenest, ez lesz az oldalvonal. Ügyeljünk az ábra alapján a vonalvastagságok és vonalfajták megfelelő használatára.
- Formázóvarrások kialakítása az ábra alapján (az elejét és a hátát is $1/5$, $2/5$, $2/5$ részre osztjuk): a csípő és derék különbségéből adódó derékkarcsúsítást úgy osztjuk el, hogy 6, 5cm az oldalvonalon 2×1 , 5cm az elejére, és 2, 5cm, 3cm a hátára kerül elvételre, a hosszuk az ábráról leolvasható.
- A szoknya derékvonalát az oldalvonalnál 1cm-t magasítjuk.
- A formázó varrások alatt az aljavonalig jelöljük a felvágás vonalát.

4. Modellezés

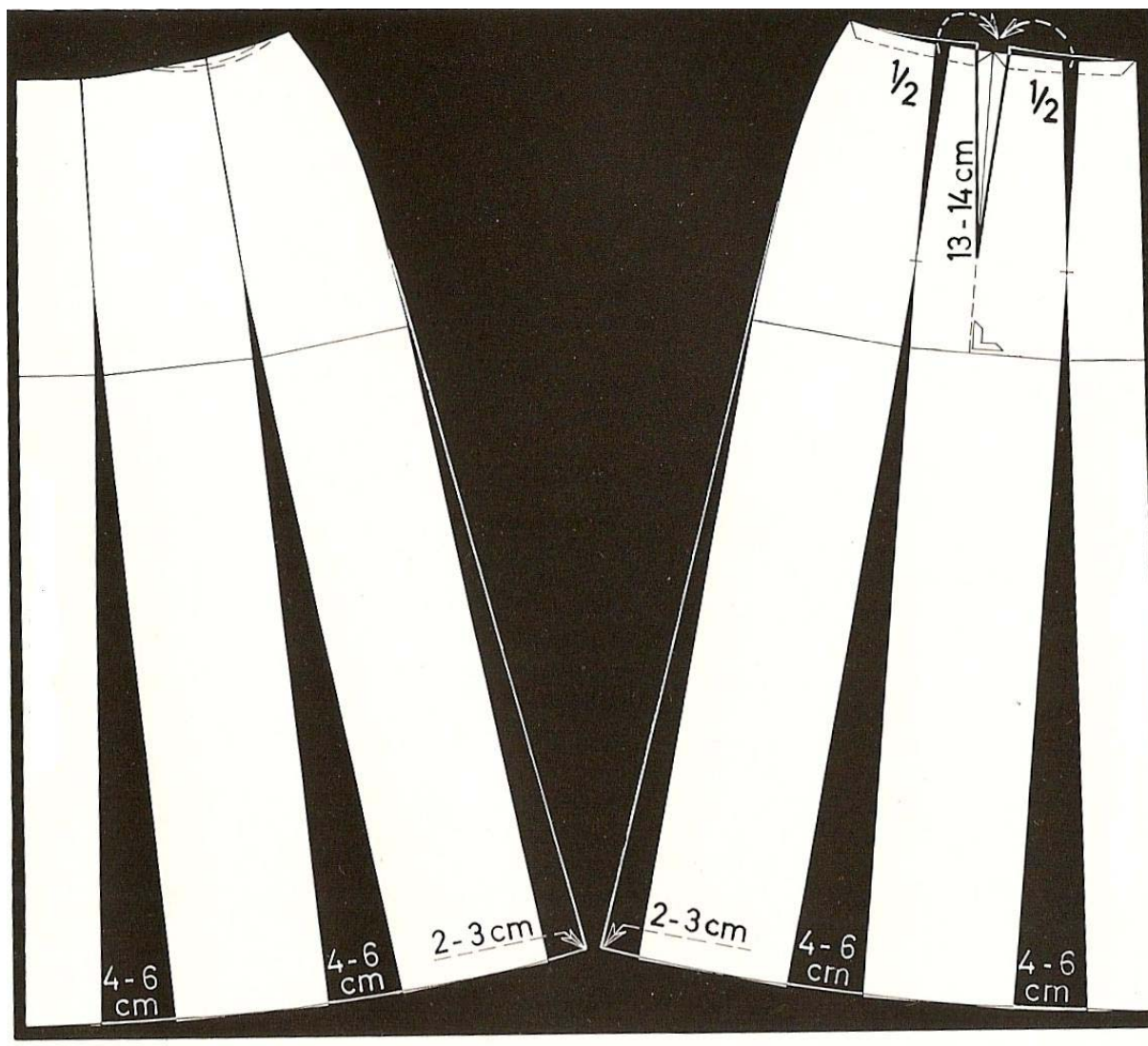
Az alapszerkesztés után következik a modellezés, mely történhet közvetlenül az alapszerkesztésre, vagy a kimásolt alapmintákon dolgozunk tovább.

A modellezés az adott modell elemzése és vizsgálata alapján történik. A modellező feladata a műszakilag megfelelő arányok és méretek megállapítása, meghatározása, ezért fontos, hogy kövesse a divatot, kreatív fantáziával és szakmai gyakorlattal rendelkezzen.

A szoknyamodellezéskor megfigyelendő szempontok:

- Kontúr vizsgálata (egyenes vagy bővülő vonalvezetésű)
- Rövid vagy hosszú
- Mennyire hangsúlyos a derékkarcsúsítás
- Derékvonal hol helyezkedik el (csípővonalon, vagy felett, alatt, magasított a derék)
- Vannak rajt zsebek
- Részletek: hasítékok, rakások, ráncok, toldások találhatók-e rajt
- Milyen díszítés látható
- Fontos az alapanyag tulajdonsága, feldolgozhatósága és szélessége, a bővülő vonalvezetésnél nagyon fontos, az anyaggazdálkodás szempontjából
- Rendelkezésre álló géppark ismerete
- Technológia meghatározása

1. Szoknya modellezése:

9. ábra. Szoknya modellezése

Az alapszabásmintát külön az elejét és külön a hátát átlátszó másolópapírra kimásoljuk, pontosan vonalzó mellett, jelölve a felvágási és csípő vonalakat. Felvágjuk az eleje és háta szabásmintát a jelölt vonalon, és azonos mértékben bővítjük, jelen esetben 5 cm -t. Az oldalát a fele bővítési értékkel toldjuk meg, itt $2,5\text{ cm}$ -rel. Idomvonalzó mentén meghúzzuk a bővített alja vonalát.

Az aljabővítés következtében a derékkarcsúsítás az elején elveszik, a hátán keletkező maradékot pedig a lemért derékvonal feléhez helyezzük át, a csípővonalra merőlegesen, a hossza pedig 13 cm lesz.

2. Alapminta készítés:

A szerkesztési alapminták eredményvonalai a varrásvonalak, vagyis még nem tartalmazzák a varrás és hajtásszélességeket, ezért ezekkel még el kell látni őket.

A méretes szabásmintákra általában nem jelölik rá a varrás és hajtásszélességeket, hanem csak közvetlenül az anyagra a felhelyezés után rajzolják fel, míg a konfekcióiparban rájelölik a szabásmintára, a pontosabb és hatékonyabb munka érdekében.

Szükséges jelölések:

- Szálirányvonal
- Szimmetria vonal
- Formázó végpontját jelölő furat jelölése

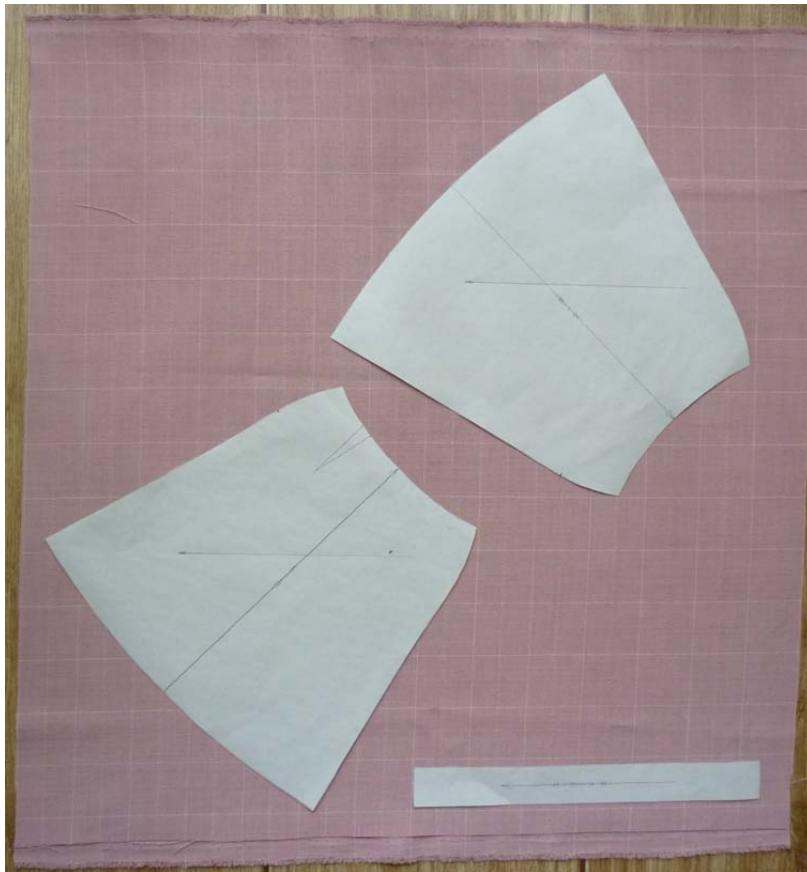
5. Szabás

Szabás előtt felterítjük az asztalra az alapanyagot teljes szélességben, és megvizsgáljuk, szín és fonákoldadról egyaránt a felületét, meggyőződünk róla, hogy nem található-e szövethiba. Ha tartalmaz a szövet hibákat, azt jelöljük, és az alkatrészek felhelyezésénél ügyelni kell, hogy kihagyjuk a látható részekből, mert minőségromlást okoz.

Illesztési előírások betartása a mintázatnak megfelelő feldolgozáshoz.

A szabás nyitott terítési móddal történik páros felfektetéssel.

Az alapminták felhelyezése úgy történik, hogy a varrás-, hajtásszélességek mértékének ismeretében egymástól elegendő távolságra fektetjük fel a szükséges összes alkatrészt.

10. ábra. Alkatrészek rögzítése szimmetrikus mintaelemnél a szövetre

Miután lemértük, ellenőriztük, hogy elegendő távolságra vannak-e egymástól az alkatrészek, rögzítjük valamilyen szabászati eszközzel (gombostűvel, nehezékekkel).

A képen speciális egyik oldalon ragasztós papír segítségével felvasaljuk, közvetlenül a szövetre, alacsony hőmérsékleten az alkatrészeket.

Speciális jelölő ceruzával (szabókréta, illanó kréta) és szabócenti vagy vonalzó segítségével rájelöljük a szükséges varrásráhagyásokat.

A kockás alapanyagoknál, ahol elfordítottuk a mintaelemek szálirányát, célszerű jelölőceruzát alkalmazni, mert a szabókrétával könnyedén megnyújthatjuk a ferde szálirányú alapanyagot.

A szabás kézi szabászollóval történik, ügyelve a munka és balesetvédelmi előírásokra.

Az egyrétegű anyag szabása miatt a szabászolló éles kifogástalan állapotú legyen, mert vágáskor megnyújtja a ferde szálirányú vágott széleket.

11. ábra. Varrásráhagyások jelölése

Varrás és hajtásszélességek meghatározása: az összeállítás módjától, az alkalmazás helyétől és az alapanyag tulajdonságaitól függ.

Pontos munka esetén, az oldalvarrásnál 45 fokos szögben futnak össze a mintaelemek.

12. ábra. Helyes mintaillesztés az oldalvonalon

- Derékvarrás: 1cm
- Oldalvarrás: 2cm
- Aljafelhajtás: 3cm

Miután kiszabtuk a szövetet, a bélés szabása következik.

A bélés alkatrészek a szövet alapján készülnek, 4cm-rel rövidítve.

A bélést csukottan és az alkatrészek forgatásával szabjuk ki, selyem bélés esetén.

A korszerű negyedik generációs szálanyagok kifejlesztésével, elasztikus bélések állnak rendelkezésünkre, ahol a szabásmintákat nem kell forgatni. Célszerű a ferde szálirányú szöveteknél az elasztikus bélés alkalmazása, a viselési tulajdonságok azonossága miatt.

A szabványt ellenőrizzük és csomagoljuk további feldolgozáshoz a szükséges kellékek hozzáadásával.

Kellékek:

- rejtett húzózár
- derékpántba, és húzózár alá ragasztós közbélés
- varrócérna
- gomb
- alapanyag, kezelési és méretjelző címke

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Olvassa el Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás-szakrajz könyvéből a 2. fejezetből a női szoknyához szükséges mérési helyekről és szakszerű méretvételhez szükséges ismereteket! A kapott ismeretek elsajátításaként gyakorolja a szakszerű méretvétel lépéseit! Válasszon párt magának, mérje meg, és a mért adatokat, foglalja táblázatba!

2. Olvassa el Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás–szakrajz könyvéből a 3. 3. 2 fejezetből a kényelmi és bedolgozási bőségtöbbletekről szóló ismereteket!
3. Nézze meg Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás–szakrajz könyvéből a 3. 4. fejezetben a derékpánt szerkesztésének lépéseit!
4. Olvassa el Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás–szakrajz könyvéből a 3. 5. fejezetből a szoknya szabásminta készítéséről szóló ismereteket!
5. Szerkessze meg és modellezze ki a bemutatott szoknyamodellt eredeti méret nagyságban, és szabja ki hasonló kockás mintázatú szövetből, majd fércelje össze, ellenőrizze a minták illeszkedését az oldalán!

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Írja le milyen méretek szükségesek a szoknya szerkesztéséhez, és hogyan mérjük?

---

2. feladat

Számolja ki a szoknya szerkesztéséhez szükséges szerkesztési adatokat a következő főméretek ismeretében!

Fő méretek

	cm	1/2
derékkerület	78	
csípőkerület	108	
szoknyahossz	75	

Szerkesztési adatok számítása

csípőmélység	18–22	22cm
derékbőség		
csípőbőség		
derékkarcsúsítás		

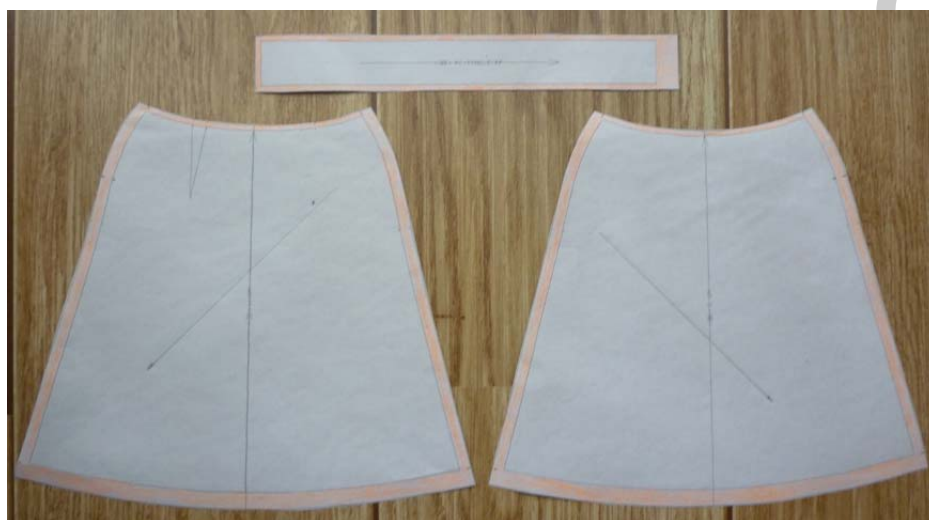
Derékkarcsúsítás elosztása:

eleje		oldal	háta	

3. feladat

Írja le, mit lát a képen?

Milyen jelöléseket kell tartalmazni a szabásmintáknak?

13. ábra. Feladat

MUNKY

---

4. feladat

Írja le, hogyan történt a szabás, és mire kellett odafigyelni!

Blank lined area for writing the answer to the 4th task.

5. feladat

Írja le, milyen hibák adódtak szabásnál?

Blank lined area for writing the answer to the 5th task.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Írja le milyen méretek szükségesek a szoknya szerkesztéséhez, és hogyan mérjük?

- Testmagasság: a talpsíktól a fejtetőig mért függőleges méret.
- Derékkerület: a derék vonalán mért kerületméret, melyhez segítség a derékon megkötött szalag.
- Csípőkerület: a csípő legkiemelkedőbb pontján a has domborúságát is figyelembe vett kerületméret.
- Szoknyahossz: a modell rendeltetésétől, formájától, a testmagasságtól valamint a divattól függő függőleges méret.

2. feladat

Számolja ki a szoknya szerkesztéséhez szükséges szerkesztési adatokat a következő főméretek ismeretében!

Fő méretek

	cm	1/2
derékkerület	78	39
csípőkerület	108	54
szoknyahossz	75	

Szerkesztési adatok számítása

csípőmélység	18–22	22cm
derékbőség	$1/2d+1=39+1$	40
csípőbőség	$1/2cs+1=54+1$	55
derékkarcsúsítás	$1/2cs-1/2d=55-40$	15

Derékkarcsúsítás elosztása:

15cm		
eleje	oldal	háta

1, 5cm	1, 5cm	6, 5cm	2, 5cm	3cm

3. feladat

Varrás és hajtásszélességgel ellátott eleje, háta és derékpánt szabásmintát ábrázol a kép.

Szükséges jelölések:

- szálirány
- szimmetriavonal
- varrás-, hajtásszélesség illesztési csípés
- csípővonal illesztési csípés, a pontosság biztosítása érdekében
- húzózár végének csípése
- formázóvarrások végpontjának jelölése furattal
- alkatrész megnevezése
- alkatrész alapanyagának megnevezése
- alkatrész darabszámának jelölése

4. feladat

Írja le, hogyan történt a szabás, és mire kellett odafigyelni!

- Alapanyag szín-, fonákoldalának átvizsgálása, szövethibák jelölése.
- Illesztési előírások betartása a mintázatnak megfelelő feldolgozáshoz.
- A szabás nyitott terítési móddal történik páros felfektetéssel.
- Az alpminták felhelyezése úgy történik, hogy a varrás-, hajtásszélességek mértékének ismeretében egymástól elegendő távolságra fektetjük fel a szükséges összes alkatrészt.
- Ellenőrzés után az alkatrészek rögzítése történik a rendelkezésre álló megfelelő eszközökkel.
- Jelölőeszközzel és szabócenti vagy vonalzó segítségével rájelöljük a szükséges varrásráhagyásokat.
- A szabás kézi szabászollóval történik, ügyelve a munka és balesetvédelmi előírásokra.

5. feladat

Írja le, milyen hibák adódtak szabásnál?

- Kockaegyenlőtlenség esetén, nehéz a kockák passzítása, az alapanyag csavarodik, ráncolódik.
- Mintaelemek ellenőrzésének hiánya, mintaelem elcsúszást eredményez az összeállító műveleteknél.

- Alkatrészek szálirányának ellenőrzésének hiánya, mintaelem eltolódást, oldalvarrások előre vagy hátra csapódását eredményezi.
- Pontatlan varrás és hajtásszélességek méretjelölése esetén, mintaelem pontatlanságot eredményez az összeállításnál.
- Az aljafelhajtás mértékének helytelen megválasztása akadályozza a szakszerű aljafelhajtást.

MUNKANYAG

NADRÁG SZABÁSA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy ruhaipari szabóságnál dolgozik, és egy megrendelő tanácsot kér Öntől, hogy sötétkék alapon fehér csíkos alapanyagból szeretne női nadrágot készíttetni. Kérése, hogy mivel erős hasban és csípőben, ezért ne szélesítse a fazon. Válasszon hozzá illő, és a kérésének megfelelő nadrágfazont, szabja ki, a hozott alapanyagból.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. Nadrágfazonok

A nadrág kényelmes és könnyed, sokoldalúan variálható, ideális szabadidős viselet, de irodai környezetben is maradéktalanul elfogadott.

A sokféle szabásvonal között legmegbízhatóbban a tapasztalat igazít el.

14. ábra. Klasszikus nadrágfazonok

Egyenes vagy enyhén szűkített nadrág (1 nadrág)

Szárának bősege a felhajtás vonalán: 18–22cm.

Ez a típus a nadrágok népes választékának örökzöld bestsellere, amely gyakorlatilag minden alakra illik. Különösen előnyös az alacsony termetű nők számára, mivel alakjuk arányait csak egyenes vagy finoman szűkített nadrág javítja, míg minden más fazon elrontja.

Cigarettanadrág (2 nadrág)

Szárának bősege a felhajtás vonalán: 16–18cm

Combtól egészen a bokáig erősen szűkített, ezért csak igazán vékony lábú, karcsú nőknek áll jól. Akkor sikkes, ha szára pontosan a cipő felett végződik.

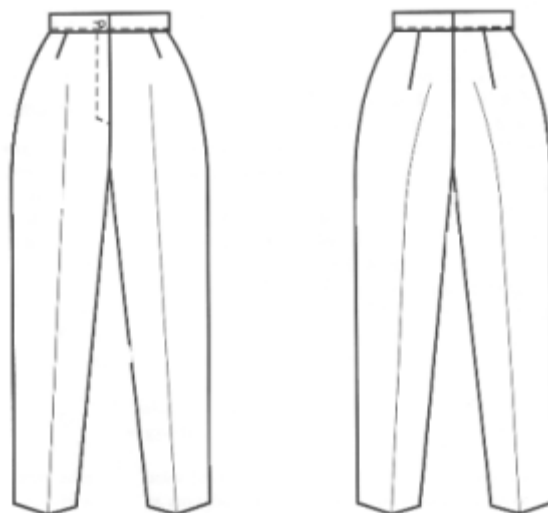
Klasszikus nadrág (3–4nadrág)

Szárának bősege a felhajtás vonalán: 22–26cm

A férfinadrágok hagyományait követi, gyakran derékban hajtásokkal bővül, szára alját pedig hajtóka zárja le. Kényelmes és mutatós, de, csak ha viselője nyúlánk alkat. Kivétel, a test mozgását követő, egészen vékony anyagból készült nyári változat, melyet az alacsonyabbaknak is ajánlhatjuk.

15. ábra. A választott nadrágfazon

16. ábra. Nadrág gyártmányrajza

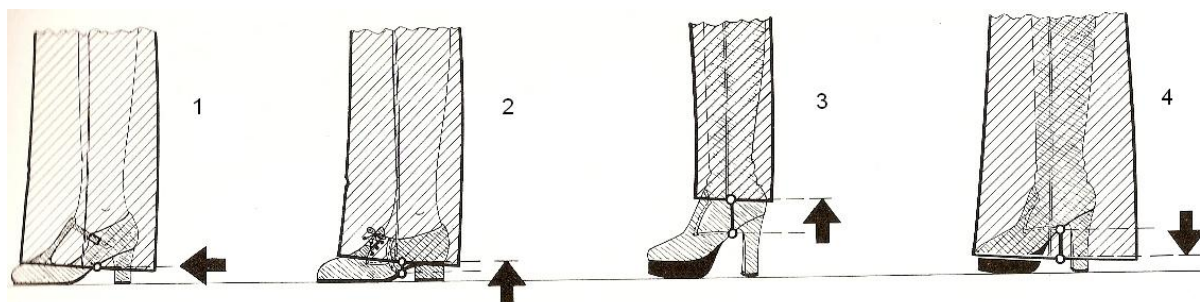
Külalak: egyenes vonalú lefelé enyhén szűkített nadrág. Elején, hátán 1-1 formázóvarrás karcsúsítja, a derékpánt eleje közepén a takart húzózár felett egy gombbal záródik.

2. A választott nadrágmodellhez szükséges méretek meghatározása, szakszerű méretvétel szabályai.

- Testmagasság: a talpsíktól a fejtetőig mért függőleges méret.
- Derékkerület: a derék vonalán mért kerületméret, melyhez segítség a derékon megkötött szalag.
- Csípőkerület: a csípő legkiemelkedőbb pontján a has domborúságát is figyelembe vett kerületméret.
- Külsőhossz: az oldalon a deréktól talpsíkgig mért méret
- Belsőhossz: a láb belső oldalán a lábtagozódástól talpsíkgig mért méret
- Ülőmélység: mérhető és számítható méret. Mérésnél a mérendő személyt egy síklapra ültetjük, és lemérjük függőlegesen a síklap és a derék közötti távolságot. Számítása a külsőhossz és belsőhossz különbségével történik.
- Szűk fazonnál további segédméretek szükségesek: comb-, térd-, lábszár-, boka-, lábfejekkerület

Fő méretek:

MÉRETEK	JELE	CM	1/2	1/4	1/10
DERÉKKERÜLET	d	78	39	19, 5	
CSÍPŐKERÜLET	cs	104	52	26	10, 4
KÜLSŐHOSSZ	kh	110			
BELSŐHOSSZ	bh	83	41, 5		8, 3
ALJAKERÜLET	a	44	22	11	

17. ábra. Nadrág aljabőséghez megfelelő hosszok

Szerkesztési adatok számítása:

ülésmélység (méretek alapján)	$kh - bh = 110 - 83 =$	27
nadrág elejeszélesség	$cs / 4 - 1 =$	25
nadrág hátszélesség	$cs / 4 + 1 =$	27

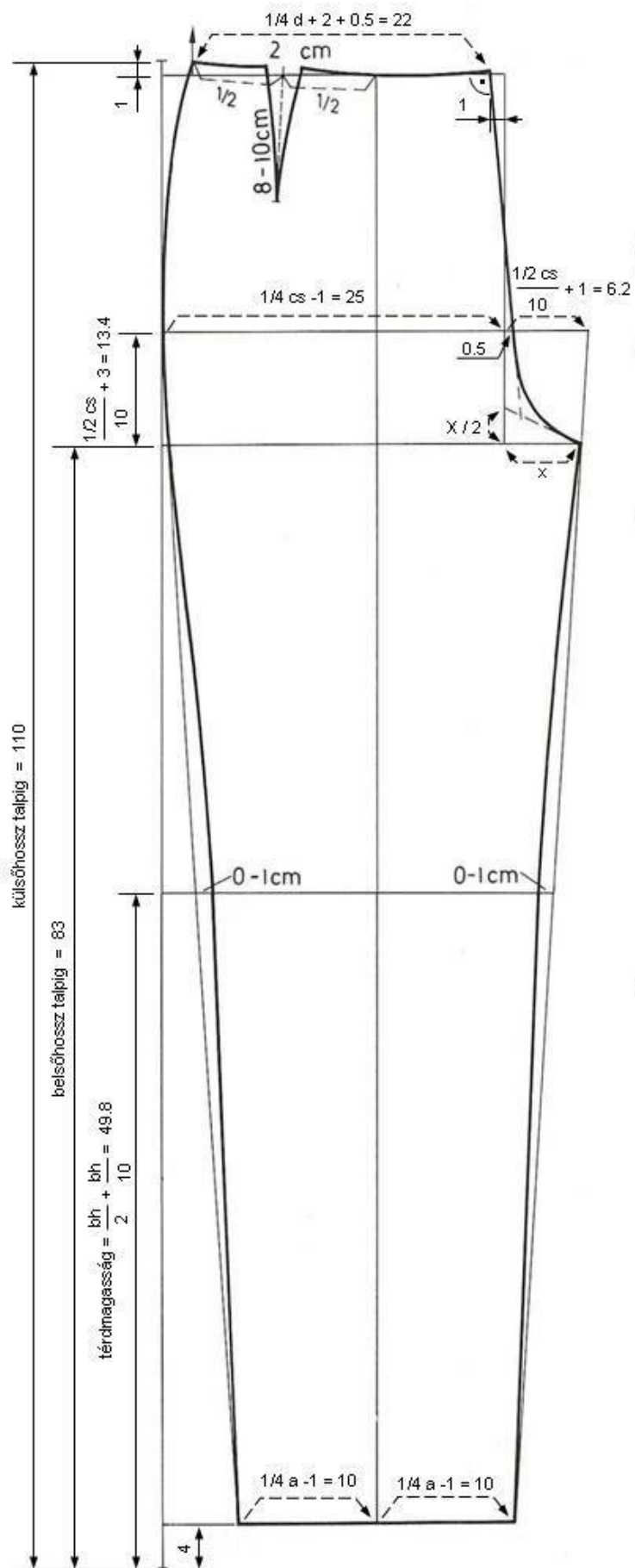
3. Nadrág alapszerkesztése

Az alapszerkesztést a vízszintes és függőleges alapvonalakkal kezdjük: az adatok és szerkesztési utasítások a rajzról leolvashatók és értelmezhetők.

A szerkesztési ábra tartalmazza az egyedi méret kiszámított segédméreteit is.

A térdszűkítés mértéke 0–1 lehet, a rajzon 1 cm.

Az eleje derékformázó hossza 8–10 cm lehet, itt 9 cm-re szerkesztjük.

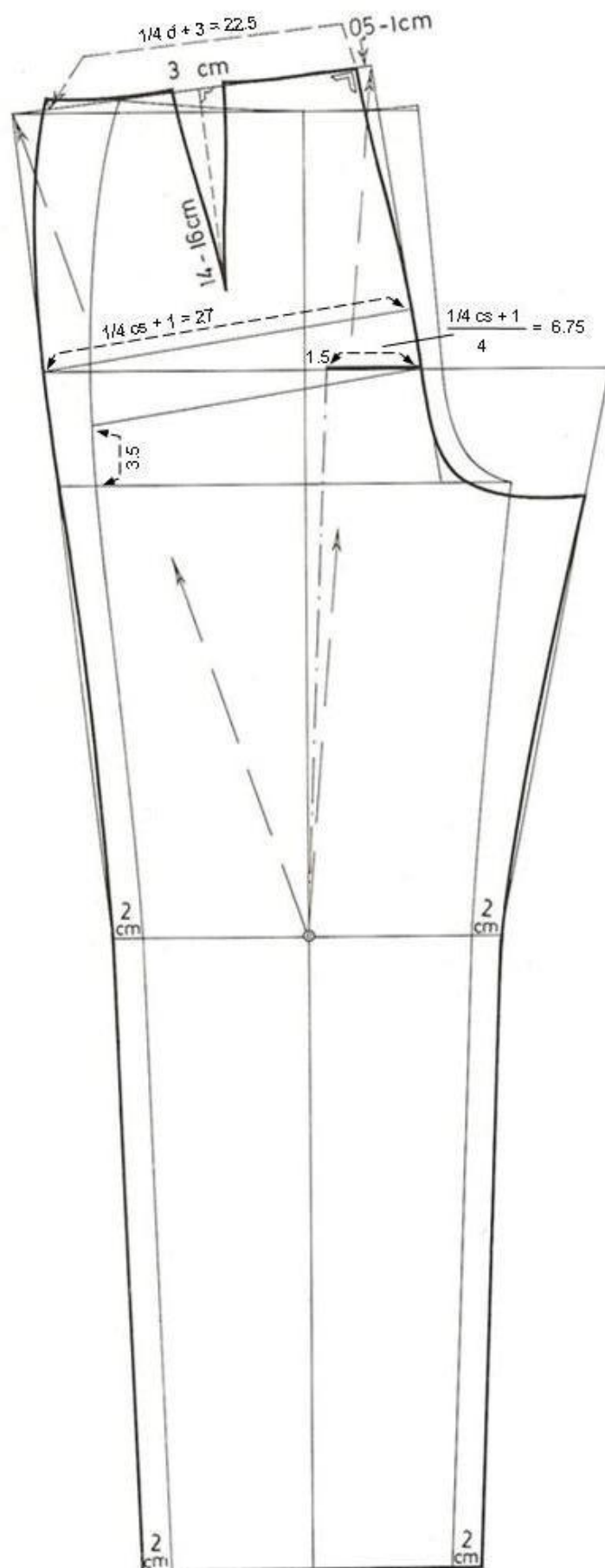
18. ábra. Nadrág elejeszerkesztés

A nadrág háta szerkesztése: az elejeszerkesztésre készül, melyet vagy újra megszerkesztünk, vagy kimásoljuk, és arra készítjük el a háta szerkesztést.

A háta szerkesztést bemutató ábra, szintén tartalmazza az egyedi méretre szükséges kiszámított segédméretek.

A háta derékformázó hossza 14–16 cm lehet, itt 15 cm-re szerkesztjük.

MUNKANYAG

19. ábra. Nadrág háta szerkesztés

4. Nadrág szabása

Alapanyag: csíkos szövet

Terítési mód: csukott,(mintaelemre illesztett)

Tükrös felfektetés

A csíkos szövet optikailag nyújt, előnyös alacsony testalkatúaknak.

Szabása, feldolgozhatósága nagyobb odafigyelést igényel, mint a sima szöveteknek.

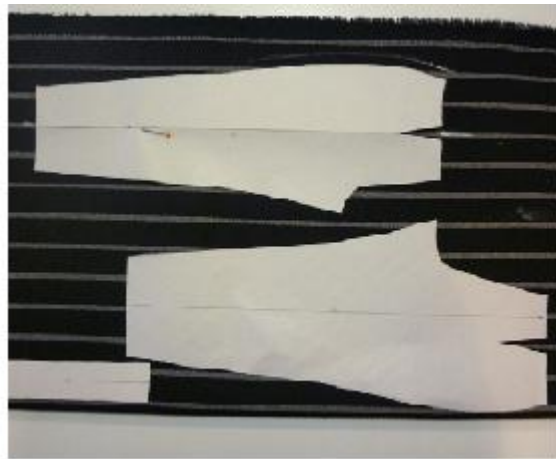
A szabásminták felhelyezésekor a szálirány beállítása nagyon fontos, melyet az anyagszéltől való méréssel tudunk pontosan kimérni, az alkatrész mindkét végénél.

20. ábra. Szálirány csíkra állítása

Az alkatrészek beállítása és rögzítése után a varrás és hajtásszélességek rájelölése történik, illanó vagy szabókrétával, közvetlenül az anyagra.

- Varrásszélességek: 1 cm
- Háta középvarrás: 3 cm
- Aljafelhajtás: 4 cm

21. ábra. Varrás és hajtásszélesség jelölése az alapanyagra

Egyedi szabáskor célszerű a csukott teríték felső lapjából az alkatrészt kiszabni (1), és a kivágott alkatrészek csíkjait, mintaelemeit gombostűvel rögzíteni a csukott teríték alsó lapjához (2–3). Ez időben és vágási hosszban kétszeres munkát igényel, de az esztétikus ruhadarab érdekében célszerű a szabást tökéletesen elvégezni.

3

4

22. ábra. Szabás lépései

A rögzítés után lehet az alsó lapból kiszabni a szükséges alkatrészt. (4)

Szabás után ellenőrizni kell a páros alkatrészek szimmetriáját, ha szükséges igazítani kell a vágott szélek egyenletességét.

23. ábra. Szimmetria ellenőrzés

Szabás után ellenőrizni kell:

- a szükséges alkatrészek meglétét
- szimmetriáját
- a vágott szélek egyenletességét

Szabványkötegelés és továbbítás.

TANULÁSÍRÁNYÍTÓ

1. Olvassa el és nézze meg Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás–szakrajz könyvéből a 4. fejezetből a női nadrágfajtákat!

Gyűjtsön különböző –hosszúságú, vonalvezetésű– és jellegzetes alkalmakra hordható nadrágfazonokat. Divatlapokat és internetet használjon!

3. Értelmezze és szerkessze meg vázlatfüzetébe Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás-szakrajz könyvéből a 4. 3. fejezetből az egyenes vonalú nadrágszerkesztést!
4. Szerkessze meg eredeti méret nagyságban az 17–18. ábrán látható egyenes vonalú nadrág alaplímáját (eleje, háta és derékpántot) a megrendelő méretére!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Előnyös-e széles csípőjű testalkatra az alábbi nadrágfazon?

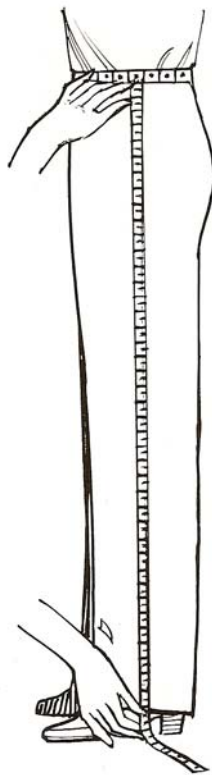
Indokolja választát!

24. ábra. Nadrágmodell

2. feladat

Nevezze meg melyik méret szakszerű levételét, ábrázolja az alábbi ábra, és írja le a meghatározását!

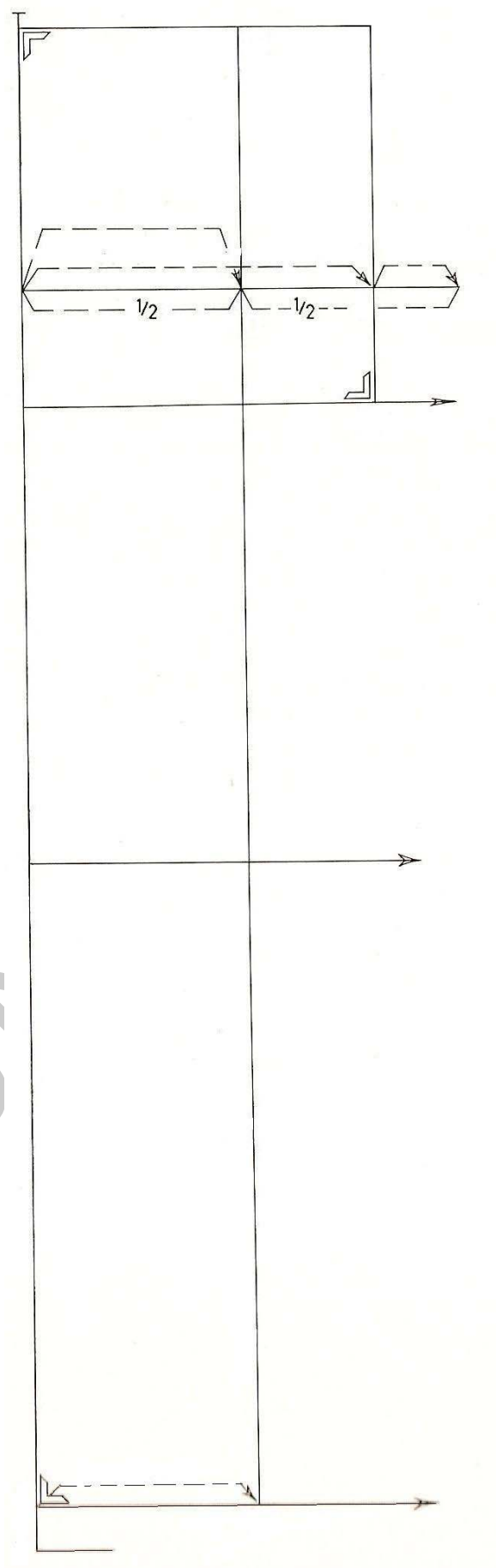

25. ábra. Méretvétel

3. feladat

Nevezze meg az ábrán a nadrág alapszerkesztéséhez szükséges vízszintes és függőleges alapvonalakat!

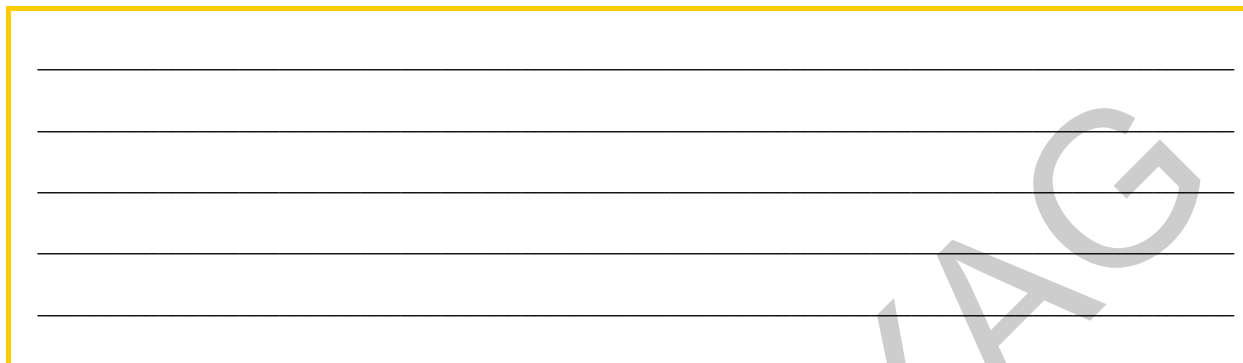

26. ábra. Nadrág alapvonalai

4. feladat

Írja le a szabás munkafolyamatát csíkos mintázatú alapanyag esetén!

5. feladat

Írja le szabás után mi a teendője!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Előnyös-e széles csípőjű testalkatra az alábbi nadrágfazon?

Indokolja válaszát!

Nem előnyös, mert ez a modell cigarettafazon, amely combtól egészen a bokáig erősen szűkített, ezért csak igazán vékony lábú, karcsú nőknek áll jól. A széles csípőt a szűk nadrágszár még jobban kihangsúlyozza.

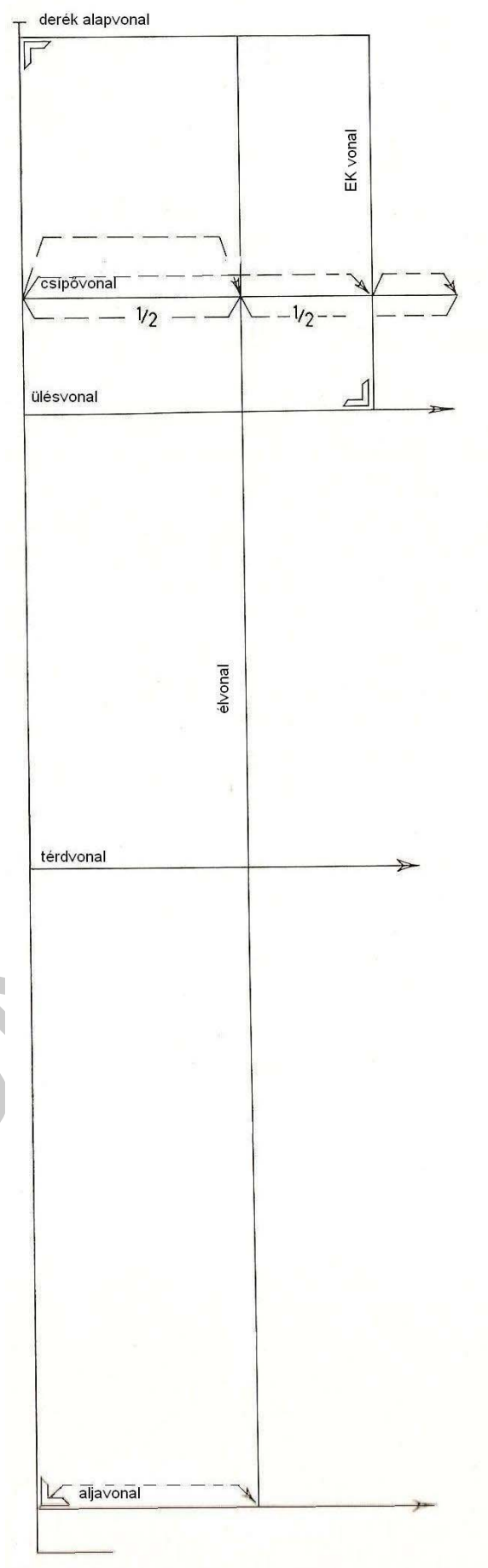
2. feladat

Nevezze meg melyik méret szakszerű levételét, ábrázolja az alábbi ábra, és írja le meghatározását!

Nadrág külsőhossz mérése: deréktól a talpsíkgig mért távolság.

3. feladat

MUNKANYAG

27. ábra. Nadrág alapvonalai megoldás

4. feladat

Írja le a szabás munkafolyamatát csíkos mintázatú alapanyag esetén!

- Terítési mód: csukott,(mintaelemre illesztett)
- Tükrös felfektetés
- A szabásmintákat felhelyezzük a szálirány beállításával, melyet az anyagszéltől való méréssel tudunk pontosan kimérni, az alkatrész mindkét végénél.
- Az alkatrészek beállítása és rögzítése után a varrás és hajtásszélességek rájelölése történik, illanó vagy szabókrétával, közvetlenül az anyagra.
- Varrásszélességek: 1cm
- Háta középvarrás: 3cm
- Aljafelhajtás: 4cm
- A csukott teríték felső lapjából kiszabjuk az alkatrészt, és a kivágott alkatrészek csíkjait, mintaelemeit gombostűvel rögzítjük a csukott teríték alsó lapjához.
- A rögzítés után lehet az alsó lapból kiszabni a szükséges alkatrészt.

5. feladat

Írja le szabás után mi a teendője!

Szabás után ellenőrizni kell:

- a szükséges alkatrészek meglétét
- szimmetriáját
- a vágott szélek egyenletességét

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

System M. Müller & Shon: Konstruktionen für RÖCKE und HOSEN, Deutsche Bekleidungs-Akademie, München 22. Kiadás

Körtvélyessy Erika–Molnárné Simon Éva Női ruhák készítése Műszaki Kiadó Budapest

Körtvélyessy Erika–Molnárné Simon Éva Ruhaipari alkatrész-technológia

MODA MARFY Italian fashion design divatlap

AJÁNLOTT IRODALOM

Benkő Istvánné – Hodován József – Kun Andrásné: Ruhaipari szabás-szakrajz Magyar Divat Intézet KFT. És a Göttinger BT. 1996

A(z) 1321-06 modul 004-es szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 542 05 0100 21 04	Textiltermék-összeállító
33 542 05 0010 33 01	Csecsemő- és gyermekruha-készítő
33 542 05 0010 33 02	Férfiszabó
33 542 05 0010 33 03	Női szabó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
13 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató